

Citation:

In memoriam Santiago Ramon y Cajal, in:
KNAW, Proceedings, 37, Amsterdam, 1934, pp. 582-583

- H. A. BAKKER: "Notes on the colloid chemistry of chlorophyll", (Communicated by Prof. F. A. F. C. WENT), p. 688.
- B. HUBERT: "Estimation of the band position of chlorophyll in different media", (Communicated by Prof. F. A. F. C. WENT), p. 694.
- TH. E. DE JONGE-COHEN: "Margoide Entwicklung des tuberculum dentis", (Communicated by Prof. M. W. WOERDEMAN), p. 700. (With one plate).
- TOSHIYUKI KUROTSU: "Ueber das Vorkommen kreuzender Fasern im Facialis und Glossopharyngeus", (Communicated by Prof. C. L. ARIËNS KAPPERS), p. 703.
- H. DE JONG: "On the so-called interruption of bulbocapnine-catatonie by means of a mixture of carbon dioxide and oxygen", (Communicated by Prof. B. BROUWER), p. 717.
- S. BRODY: "Preliminary Investigation concerning the Representation of the Fovea in the External Geniculate Body of the monkey", (Communicated by Prof. B. BROUWER), p. 724. (With four plates).

Mijne Heeren,

Op 17 October is het buitenlandsch lid onzer afdeling.

SANTIAGO RAMON Y CAJAL

te Madrid overleden.

RAMON Y CAJAL heeft onze kennis omtrent den bouw van vrijwel het geheele centrale zenuwstelsel en van talrijke onderdeelen van het periphere zenuwstelsel van de vertebraten aanzienlijk verrijkt. Paste hij in het begin de toen recente specifieke neurologische kleurings- en impregnatiemethoden van NISSL en van GOLGI toe, al spoedig vond hij een eigen zilverimpregnatie voor de zenuwelementen, die een uiterst welkome aanvulling van de eerstgenoemde technieken zou blijken te zijn. Met de methode van NISSL werden alle neuronen van een weefselsnede gekleurd, maar van elk neuron slechts het cellichaam, door de methode van GOLGI werd de geheele uitbreiding van een neuron zichtbaar — de cel met dendrietten en neuriet tot in hun verste vertakkingen — maar van elk weefselblokje slechts enkele neuronen. De door CAJAL toegepaste zilverreductie gaf een welkome combinatie van beider voordeelen doordat daarmee alle neuronen in het behandelde gebied elk vrijwel over hun geheele uitbreiding werden gekleurd. Bovendien werden er ook structuurelementen binnen het neuron zichtbaar door gemaakt, n.l. de neurofibrillen.

Gelukkig heeft CAJAL zich niet tot onderzoek met deze eigen techniek beperkt, maar combineerde hij steeds zooveel mogelijk de resultaten van alle genoemde methoden, waaraan later nog weer jongere, ten deele ook door hem zelf ontdekte impregnaties van de glia-elementen werden toegevoegd.

Een nauwgezette, van een fijnen, analytischen geest getuigende beschrijving, steeds door fraaie teekeningen van zijn verwonderlijk mooie preparaten verduidelijkt, heeft een rijke schat van detailkennis omtrent het zenuwstelsel opgeleverd, zoo rijk dat het ondoenlijk is, daarvan hier een overzicht te geven of er zelfs maar een kenmerkenden greep uit te doen. Bij de morphologische beschrijving van een willekeurig gedeelte van het zenuwstelsel heeft, als het op de finesses van den bouw aankomt, heden ten dage in den regel CAJAL of een vertegenwoordiger van zijn school het woord!

In het bijzonder danken wij aan hem een nauwkeuriger kennis omtrent de verbindingen tusschen de vele vezelbanen in de witte stof met de door die banen geïnnerveerde gedeelten der grijze stof, welke verbindingen bij de vóór hem ten dienste staande werkmethode belangrijk minder goed voor onderzoek toegankelijk waren. Dat deze verbindingen zoo vaak door collateralen — zijtakken van de neurieten — tot stand komen, weten we door CAJAL, die daarmee onze kennis omtrent de centrale reflexbanen niet alleen in vele details, maar ook in beginsel heeft verruimd.

Een der mooiste werken van CAJAL is het onderzoek over het netvlies der werveldieren; hij heeft ons daarin getoond hoe de neuronen in het netvlies samenhangen.

Voorzeker mag CAJAL een der grootste zoo niet de grootste hersenanatoom van zijn tijd genoemd worden. Aan eerbewijzen heeft het hem niet ontbroken; in 1906 werd hem tezamen met GOLGI de Nobelprijs voor Geneeskunde verleend, in zijn land werd hij als een nationale held vereerd.

CAJAL bereikte den leeftijd van 84 jaar en heeft ondanks zijne langdurige ziekte tot het laatst toe gewerkt; met hem is een der allergrootsten ten grave gedaald.